

Compta corona cave ; cum Cæsare condita calvo
 Charoleos comunt celebrantia carmina calvos.
 Christe, caput calvum cum compto contueare,
 Crux ejus cunctis condonat crimina calvis.

Atque hoc auctario mactus sit lector, ne frustra tantum tædium tantumque chartæ nos et sese insum-
 psisse atque devorasse dicere possit.

HUCBALDI MONACHI

EPISTOLA METRICA AD CAROLUM CALVUM IMPERATOREM.

Mittit ei Milonis magistri sui carmina de laude parcitatis (704.)

(Apud Marten., Thes. Anecd., tom. 1, col. 45.)

CAROLO imperatori Augusto HUCBALDUS.

Aurea lux mundi, Francorum gloria regni,
 Inclyte Cæsar, ave, spes et honor patriæ.
 A proavis nomen retinens, pariter quoque nu-
 [men,
 Charus Christicolis Carolus es popullis.
 Cui Deus imperio mundum quem condidit almo,
 Imperii sedem præbuit ipse piam.
 Hinc qui nobiliter regni moderaris habenas,
 Affectant cuncti flectere colla tibi
 Subque tuo totus concurrat fœdere cosinus
 Te rectore sibi jura petens fieri.
 Quin etiam tanti congaudens principis omen,
 Orbis Roma caput subdidit ipsa caput.
 Plura, sed ut paucis concludit pagina verbis
 Cujus amore cales, ejus honore potes.
 Præterea quoniam commissi jura decenter
 Disponis regni tu quoque lege Dei :
 Interius dum præfulget sapientia sensus.
 Exteriusque domus prænitet ex opibus.

(704) Præfationem hujus libri, nunc deperditi,
 apud nos in MILONE omissam, hic ex Martenio sis-
 timus. EDIT. PATROLOGIÆ.

*Miloni Elnonensis monachi Præfatio ad Carolum
 regem in librum metricum de laude parcitatis.*

Glorioso regi CAROLO MILO supplex
 Principibus priscis vatam placuisse Camenas
 Novimus, et sumptos tali pro munere honores.
 Virgiliusque suum calamo trivisse labellum
 Non doluit, quoniam amissos servavit agellos.
 Naso, Tomitanis peregrinus exsul in oris,
 Carmine multiplici mulcebat principis aures.
 Porphyrium variis quæ pinxit metra tabellis
 Solvere exsilio biathanaton ore putentem ;
 Christicolis vomuit quia plurima probra nefandus,
 Conqueror auxilium vos huic tribuisse Camenas.
 Tarquinius Priscus, Cumanæ scripta Sibyllæ
 Empturus, pretii pondus causatur enorme,
 Et dari detrectat quod vates avara requirit :
 Sed tribus exustis nimio discrimine libris,
 Sex reliqui sero pretio taxantur eodem.
 Græculus Augusto cum ferret xenia metri,
 Et caperet nullum tanto de principe donum,
 Non ille audaces compescuit ante Camenas,

A Cum Salomone potens, prudenti pectore pollens,
 Terram laude reple, mente superna tenes.
 Et quia præcelsum rimaris dicta sophiæ,
 Hincque frequens animus gaudet adesse tuus :
 Suscipe magna quidem, parvo sed pondere, dona
 Quæ tibi *παιδείας* aggregat hic pariter.
 Quo rudis prisce legis congesta nitescunt
 Famina, quæ biblo scripsit in hoc modico
 Milo poeta tuus, noster didascalus idem,
 Ingenium ejus hoc bene prodit opus :
 Carmine qui quondam Vitam descripsit Amandi,
 Præsulis eximii, detulit atque tibi.
 Hunc quoque conscriptum vestro sub honore li-
 [bellum,
 Dum euperet votum percelebrare stum,
 B Occidit humanæ persolvens debita vitæ,
 Carpens æthralem sic super astra viam.
 Sed prius algentes quam vita relinqueret artus,
 Jusserat ista mihi pignora chara dari.
 Hinc æstu cœpi, sed mox angoris aduri,
 Frontis in hoc libro quid facerem titulo :

Donec ab Augusto elicitis vel versibus, ipsi
 Redderet obiato geminos pro carmine nummos,
 Distichon accipiens, pauperque minuta rependens,
 Se largum memorat, regem condemnat avarum.
 Post oblatum ei corvus dum voces salutans
 Spernitur, has deflexus effundit ab ore querelas.
 Impensas operas memorans perissem, nec ullum
 Solamen bajulo se posse rependere egenti,
 Sicque negata prius commercia plura reportat.
 Milo poeta tuus, rex illustrissime regum,
 Coryus ego crocitanus humili te voce saluto,
 C Perlidus ille Noe non qui pia claustra refugit,
 Sed qui mane plum pavit, qui vespere vatem,
 Multiplici vestro quia mens mea fervet amore,
 Hoc satis exiguum transmitto thesaurum, precorque
 Ut tibi tuta salus et perpes gloria cuncto
 Tempore sit vitæ, donec translatus ad astra
 Cum Christo maneat, vigeas cum regibus almis.
 Sitque ex te genitis felix successio regni.
 Carmina lege carent, si præmia nulla merentur.

Libri titulus hic sequitur.

UTILIA TELA SACRÆ PARCITATIS adversus coquam
 Babylonis, de divini Scripturæ faretris educta
 studio Milonis cœnobitæ sancti Amandi, almi ac
 beati Christi præsulis.

Nos reputans illum fas demere nomine claro,
 Cum foret insignis principis Ausonici.
 Hæc dubiam stabilis fixit tamen anchora mentem,
 Ne fleret titulum pagina muta suum :
 Quin vice defuncti supplex sua munia complens,
 Ipse darem faustus Cæsaris hæc manibus.
 En opus, en cœptum tanto sub nomine carmen,
 Examen vestrum spectat adesse pium.
 Huc ades Augusti clementia, semper in omnes
 Quæ virtute vales, et bonitate viges.
 Sobrietatis habes laudes hic, bella, tropæa.

Ingenio vigili carmina scripta brevi.
 Quæ si forte tuo donentur nempe favore,
 Ad decus Ecclesiæ fers pia dona sacrae.
 Hic via, vita, salus, divis hic inclyta gazis
 Dona Dei rutilant, quæ super astra vocant.
 Quo te decursum post hoc feliciter ævum
 Regna beata tenens colloquet Omnipotens.
 Hæc igitur salebro sint quamvis carmina versu
 Obscuro, ne temnas, rex pie, sed relegas.
 Cæsar, vive potens, felix, sine fine valet,
 Hucbaldique memor sis, rogo, posco, precor.

EPITAPHIUM MILONIS

MONACHI S. AMANDI ELNONENSIS HUCBALDI MAGISTRI,

AUCTORE HUCBALDO

(Apud Fabricium, Biblioth. med. et inf. Lat.)

Milo, poeta, sophus cubat hoc sub marmore clausus,
 Carmine dulciloquus, qui librum Sobrietatis
 Edidit, et, sanctum pulchre depinxit Amandum
 Floribus exornans, metro prosaque venustans,
 Tanti pontificis palmam, caput [*al. capit*] atque coronam.

HUCBALDI EPITAPHIUM DUPLEX.

(*Histoire littéraire de la France, tom. VI.*)

I.

Dormit in hac tumba simplex sine felle columba,
 Doctor, flos et honos tam cleri quam monachorum,
 Hucbaldus, famam cujus per climata mundi
 Edita sanctorum modulamina gestaque clamant.
 Hic Cyrici membra pretiosa, reperta Nivernis,
 Nostris invexit oris, scripsitque triumphum.

II.

Præcluis orator, sudans opobalsama cosmo,
 Archas mellifluus rhetor super æthera notus,
 En Hucbalde Pater, salve per sæcla verenter.

B Tu lampas monachis, tu flos et doxa peritis :
 Te plebs æternum lugens sibi deflet ademptum.
 Vige jure, sophista, vale, theophile, chare.
 Ediderat stylo examussim certamen honesto
 Matris Julitæ, Cyrici prolisque venustæ,
 Ceu doctor celebrer gnarus per cuncta magister.
 Laudetur, vigeat, quod quæso, legatur, ametur.
 Hæc quisquis legis, Requiem dico det Deus illi
 Palmam cum superis gestet super astra choreis,
 Gloria pauper hæc peregit metra clienter,

ANNO DOMINI DCCCXXX.

STEPHANUS PAPA VII *al.* VIII.

NOTITIA HISTORICA

(Apud Mansi, Conciliorum collect., tom. XVIII, col. 381.)

Stephanus, patria Germanus, opera Othonis regis, posthabito cardinalium suffragio, electus est a Romanis anno Christi Redemptoris 939, tempore Constantini VIII et Romani, imperatorum Orien-

talium. Hic a tyrannis, quorum odium propter suam electionem in se concitavit, crebris ictibus sacrilegis facie deformatus fuit. Albericus enim, qui his temporibus principatum in Urbe gerebat, existimabat